

FINANSUTSKOTTETS UTLÅTANDE **30/2005 rd**

Statsrådets utredning med anledning av Lissabonstrategin för förbättrad tillväxt och sysselsättning — Finlands nationella handlingsprogram 2005—2008

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 21 oktober 2005 statsrådets utredning med anledning av Lissabonstrategin för förbättrad tillväxt och sysselsättning — Finlands nationella handlingsprogram 2005—2008 (E 88/2005 rd) till finansutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- understatssekreterare Vesa Vihriälä och EU-specialsakkunnig Henri Backman, statsrådets kansli
- specialforskare Hannu Lipponen, handels- och industriministeriet
- forskningschef Heikki Räisänen och utredningschef Antti Romppanen, Statens ekonomiska forskningscentral
- direktör Jukka Ahtela, Finlands Näringsliv
- direktör Jari Romanainen, Teknologiska utvecklingscentralen.

UTREDNINGEN

Regeringen antog den 13 oktober 2005 Finlands nationella handlingsprogram. Enligt programmet är de största utmaningarna hur man ska stå pall för trycket från den globala ekonomin på produktionsstrukturen och arbetsmarknaden och konsekvenserna av befolkningens åldrande för arbetsmarknaden och den offentliga ekonomin. Regeringen försöker besvara utmaningarna med en långsiktig och konsekvent politik som stöder en hållbar höjning av sysselsättningsgraden och en ökad produktivitet. Ambitionen är att förbättra välfärdssamhället genom att stärka tillväxten, företagsamheten och sysselsättningen samt bas servicen.

Programmet innefattar 11 makro- och mikroekonomiska prioriteringar. De viktigaste makroekonomiska prioriteringarna är ekonomisk stabilitet och en hållbar offentlig ekonomi. På det mikroekonomiska planet eftersträvas strukturella reformer som främjar konkurrenskraften och produktiviteten. Inom sysselsättningspolitiken är prioriteringarna att höja sysselsättningsgraden och förbättra arbetsmarknadens funktion. Det är tänkt att målen ska nås dels genom nationella åtgärder, dels med hjälp av EU:s strukturfonder.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Regeringen antog Finlands nationella handlingsprogram i mitten av oktober och därefter sändes det till EU-kommissionen. Kommissionen utvärderar medlemsstaternas handlingsprogram och kommer med en rapport om dem i januari 2006. Programmet är alltså under behandling i kommissionen och kan inte längre ändras. Därför har utskottet bedömt det helt generellt utan att befatta sig med enskilda detaljer. Dessutom har utskottet fäst sig vid vissa frågor kring genomförandet av programmet.

Handlingsprogrammet är i och för sig grundligt och tar brett och öppet upp de stora utmaningarna för vårt samhälle. Där ingår omvärldsförändringar på medellång och längre sikt, som befolkningens snabbt försämrade åldersstruktur, den minskade arbetskraften, balansen i den offentliga ekonomin, incitamenten för företagen och hushållen och utvecklingen i sysselsättningen och produktiviteten. Men programmet saknar nya öppningar och bygger i första hand på redan existerande dokument, typ regeringsprogrammet, ramarna för statsekonomin 2006—2009, regeringens strategidokument och slutrapporten om utredningen Finland i världsekonomin. En del av åtgärderna i programmet är därmed sådana reformer eller projekt som också annars är aktuella.

Finland har klarat sig mycket bra i internationella jämförelser på olika områden. Men vi står inför sådana utmaningar att det krävs effektiva och målmedvetna tag med att fortsätta att genomföra programmet. Med hänsyn till de internationella utmaningarna kan det på vissa punkter vara skäl att ställa målen ännu högre. Våra riktlinjer t.ex. för kunskap och innovation har i sig visat sig vara bra, men FoU-satsningarna har ännu inte genererat tillräckligt med innovationer och nya företag. Dessutom har flera andra EU-länder och länder i Fjärran Östern antagit en

kunskaps- och innovationsbaserad strategi. I takt med globaliseringen hårdnar konkurrensen om de bästa kunskaperna och företagen. För att klara sig också framöver måste Finland visa större beslutsamhet för att locka hit innovativa företag och spjutspetskunskap.

Handlingsprogrammet lyfter fram bättre miljöteknik. Den har redan länge varit ett högprioriterat FoU-område i Finland, men det återstår en hel del tillväxtpotential. Det är viktigt att vi satsar på mer avancerad miljöteknik och på export av vår miljöteknik och miljökompetens.

EU ligger långt från de mål som ställdes upp för fem år sedan. De ambitiösa Lissabonmålen har glidit allt längre bort utom räckhåll och unionens utveckling stampar på stället. Det är absolut avgörande för hela unionens framtid att medlemsstaterna senast nu verkligen åtar sig att genomföra reformerna och att omsätta dem i praktiken. Hänsynen till medlemsstaternas särproblem får inte bli ett hinder för att utveckla unionen, utan en konkurrenskraftig och ekonomiskt stark union kräver att alla medlemsstater satsar på och anstränger sig för att uppnå de överenskomna målen.

Finland har som sagt klarat sig bra i många internationella jämförelser och vår ekonomi har konstaterats vara rätt konkurrenskraftig. Utskottet anser att många av de reformer och projekt som genomförts hos oss kan tjäna som exempel också för andra EU-länder. Det är viktigt att de nationella handlingsprogrammen är sinsemellan jämförbara och att den kollegiala utvärderingen förbättras.

Utlåtande

Finansutskottet meddelar

att utskottet bör beakta vad som anförts i detta utlåtande.

Helsingfors den 8 november 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent
vordf. Matti Ahde /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Jyri Häkämies /saml
Kyösti Karjula /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Reijo Laitinen /sd
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Mika Lintilä /cent

Pekka Nousiainen /cent
Pirkko Peltomo /sd
Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Kimmo Sasi /saml
Anni Sinnemäki /gröna
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent.

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Hellevi Ikävalko.